

Letnik 1915.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XLVI. — Izdan in razposlan 20. dne aprila 1915.

Vsebina: (Št. 101 in 102.) 101. Ukaz o dolžnosti naznaniti iz določenih kovin obstoječe obratne uredbe. — 102. Ukaz o porabljanju obratnih uredb, obstoječih iz določenih kovin.

101.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za notranje stvari, s finančnim ministrom, ministrom za javna dela, ministrom za železnice, poljedelskim ministrom, ministrom za deželno bran in v porazumu z vojnim ministrom z dne 19. aprila 1915. l.

o dolžnosti naznaniti iz določenih kovin obstoječe obratne uredbe.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako:

§ 1.

Imetniki obrtnih, kmetijskih in gozdarskih obratov morajo obratne uredbe, ki se ne rabijo in ki so docela ali po pretežnem delu iz aluminija, svinca, bakra, medi, niklja ali rdeče litine, naznaniti oblastvu.

Naznaniti je treba:

1. Stroje in aparate (destilacijske, hladilne in kuhalne aparate, kotle, oglavnice za kotle, bobne, cilindre, valjarje i. dr.),
2. cevovode in njih armature,
3. električne naprave všteti vode,
4. nadomestne dele.

Med predmete, ki jih je naznaniti, spadajo tudi taki večji deli imenovanih uredb, ki se dajo lahko odločiti od njihovih ostalih, iz drugih stvari obstoječih delov.

§ 2.

Dolžnost naznanila velja, vseeno je-li obrat podjetja trajno ustavljen ali se-li namerava obratovanje kakor pri sezonskih obratih povzeti v poznejšem času.

Prestanki, ki se podajajo v rednem teku trajnega obrata, n. pr. ker so potrebna popravila, ne osnujejo dolžnosti naznanila.

Pri napravah, ki se trajno obratujejo, je naznaniti posamezne uredbe, ki so trajno izven obrata, in nadalje rezervne aparate in nadomestne dele.

Uredbe, ki so v rudniških obratih, pri železnicah, v plovstvenih obratih, nadalje v bolnicah,

človekoljubnih zavodih in učiliščih ter v lekarnicah, ne spadajo pod naznanilne predpise tega ukaza. Za uredbe, ki so v državnih obratih in zavodih, veljajo posebna določila.

§ 3.

Tiskarske valjarje tiskarnic za katun in tapete in fabrik za voščeno sukno, nadalje domače kotle za žganje in uredbe davščini od izdelka zvezanih žganjarnic, ki so docela ali po pretežnem delu iz imenovanih kovin, je naznaniti brez ozira na to, se-li rabijo ali ne.

§ 4.

Imetniki obratov morajo spredaj oznamenjene obratne uredbe tistih podjetij, ki se ne obratujejo ob času, ko dobi moč ta ukaz, naznaniti političnemu oblastvu I. stopnje, v čigar okraju je obratna naprava, najkasneje do vstetega 5. dne maja 1915. l. Pri tem je navesti, zakaj je ustavljen obrat, kdaj se je ustavil in kako dolgo bo najbrže ustavljen.

V istem roku morajo temu oblastvu naznaniti tudi posestniki naprav, ki se obratujejo, uredbe, ki se ne rabijo, ter rezervne aparate in nadomestne dele oznamenjene vrste.

Nadalje je v oznamenjenem roku naznaniti oblastvu v § 3 imenovane uredbe.

Ako se ustavi obrat naprave tako, kakor je oznamenjeno v § 2, odstavek 1, po 20. dnevu aprila 1915. l. ali ako se po tem dnevu v obratu, ki se sicer nadaljuje, trajno nehajo uporabljati posamezne uredbe imenovane vrste, je imenovnemu oblastvu naznaniti to v osmih dneh ter oznameniti dotične obratne uredbe.

Ako se eventualno zopet povzame obratovanje ali se zopet uporabljajo dotične uredbe, je tudi to naznaniti v osmih dneh.

§ 5.

Za naznanilo je porabljati edinoletne obrazce, ki so izdani na političnih oblastvih I. stopnje.

Naznanila je podajati v dveh izvodih. Ako se vpošiljajo po pošti, se morajo oddati na pošto najkasneje zadnji dan roka.

Eden izvod naznanila ostane na političnem oblastvu I. stopnje; drugi izvod mora to oblastvo takoj vposlati naravnost trgovinskemu ministrstvu.

§ 6.

Izpolnjevanje dolžnosti naznanila nadzoruje trgovinsko ministrstvo, privzemši obrtne nadzor-nike ali druge organe. V ta namen se smejo uradno ogledati obratni prostori in naprave in vpogledati poslovne knjige.

Organi obrtnega nadzorništva se lahko privzemajo tudi za poizvedovanje o uredbah naprav, ki se obratujejo.

§ 7.

Ravnanje zoper predpise tega ukaza naj kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5.000 kron ali z zapornimi kaznimi do šestih mesecev, ako dejanja ne spadajo pod strožje kazensko določilo.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Georgi s. r.

Forster s. r.

Schuster s. r.

Heinold s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Engel s. r.

102.

Ukaz ministrstva za deželno bran v porazumu z vojnim ministrstvom in z ostalimi udeleženi ministri z dne 19. aprila 1915. l.

o porabljanju obratnih uredb, obstoječih iz določnih kovin.

Na podstavi §§ 24 in 27 zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) o vojnih dajetvah in opravah in cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se za-ukazuje, da se uravna porabljanje obratnih uredb, obstoječih iz določnih kovin, za vojaške in gospodarske namene, tako:

§ 1.

Obratne uredbe, ki jih je naznaniti po ministrstvenem ukazu z dne 19. aprila 1915. l.

(drž. zak. št. 101), se po tem ukazu zahtevajo za vojne namene. Brez obratne naprave, h kateri spadajo, se smejo le organom, ki jih je vojaška uprava pooblastila za nakupovanje in prevzemanje predmetov, sicer pa le s posebnim dovoljenjem trgovinskega ministrstva prostovoljno prodati ali podelovati; dokler se ne ukrene drugače, pa ostanejo imetniku obrata, da jih eventualno rabi, in v njegovi hrambi.

Ako se prodajo uredbe z obratno napravo, ima zahteva moč zoper novega posestnika.

§ 2.

Imetnik obrata more vsakčas zahtevati, naj vojaška uprava odloči, ali končnoveljavno prevzame zahtevane uredbe ali jih prepusti na njegovo svobodno razpolaganje.

V vlogah o takih zaprosilih je uredbe posamez oznameniti; pri tem je navesti, katere težne količine aluminija, svinca, bakra, medi, niklja in rdeče lišne so v njih. Pri zaprosilih, naj se prepusté na svobodno razpolaganje, je navesti, ali hoče prosilec predmete prodati ali za kateri namen jih hoče podelati. Navede se lahko tudi znesek, za katerega je posestnik pripravljen predmete prostovoljno prepustiti vojaški upravi.

Vloge je pošiljati priporočeno c. kr. osrednji rekvizijski komisiji (Dunaj, I., vojno ministrstvo).

Ako prosilec ne dobi odločbe o takem zaprosilu v štirih tednih od dneva, katerega je oddal svojo prošnjo, sme svobodno razpolagati s predmeti, navedenimi v prošnji.

V ostalem se eventualno končnoveljavno prevzamejo po določilih zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) o vojnih dajatvah in opravah.

Odškodnina, in sicer po navadni vrednosti stvari, se dá le, ako se prevzamejo predmeti končnoveljavno.

Uredbe, ki se izločijo kakor staro gradivo, so zahtevane že z ukazom z dne 29. marca 1915. l. (drž. zak. št. 81); nanje se uporabljajo torej določila imenovanega ukaza.

§ 3.

Gledé zahtevanih uredb, ki ob času, ko neha dolžnost za vojne dajatve in oprave (§ 2 zakona z dne 26. decembra 1912. l. [drž. zak. št. 236]), niso končnoveljavno prevzete po vojaški upravi, ugasne zahteva z imenovanim časom.

§ 4.

Ravnanje zoper predpise tega ukaza naj kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5.000 kron ali z zapornimi kaznimi do šestih mesecev, ako dejanja ne spadajo pod strožje kazensko določilo.

§ 5.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Georgi s. r.

